

l'àrab. —² Crec que no són altra cosa que això *tarramanejar* i *tarramaner*, encara que lexicògrafs lleugers, frívols o dolents n'hagin donat versions de fantasia, acceptades de bona fe per *AlcM*, que per amor d'aquestes fantasies arriba fins a alterar la forma, escrivint-ho *terr-*, variant inexistent. El significat real el donà Irene Rocas, la bona corresponent d'*AlcM* en el Baix Empordà (Llofriu): «manifassejar», «manifasser, que tot ho toca i en tot se fica»; entre això i simplement 'tarambana' és el que es desprèn òbviament del context de MGadea: «parlar més que fetge en brases [‘espurnejant i remorejant com fa un fetge que es torra a la brasa’] / és cosa de gallineres, / de gent d'esclafit y fona / y xiques *tarramaneres*», *T. del Xè* III, 98, que ho escriu *tarr-*, naturalment; d'això dedueix *AlcM* que ho diuen a Alcoi, la terra de MGadea, però atribuïnt-li un sign. «mancat d'habilitat per fer les coses», en evident desacord amb el context, que indica tarambaneig i xerrameca de noieta desimbolta. La culpa la degué tenir l'altre frívol de Llobart, que introduí un *terrmaner* en la seva ed. d'Escrig (res en aquest), amb la inventada explicació «qui treballa en coses fetes de terra», deduida de la falsa connexió amb *terra* (el comerciant que venia el dicc. atribuït a MGadea copià, com fa sempre, el Llobart). Quant a «tarramanejar» significaria a Cadaqués «anar a pescar per terra» [!]: ¿a pescar... llebres, doncs? Tot, suposicions per fer entrar el clau per la cabota, derivant-ho de *terra*. Sembla que en algun lloc de l'Emp. (*AlcM*, § 1) diuen *tarāmanés* per certs mariners dependents dels patrons de barca: o sigui el que se'n diu en altres termes els *MANIFASSERS* d'un superior (cf. la definició d'Irene Rocas), i això és el que deu significar, en forma verbal, el *tarramanejar* de Cadaqués. —³ Sembla que l'usà Hemaçandra, que venia del Gujarat, i que és manlleu del tamil *туру*, *-rumpu*, 'ser gruixut, espès'. En portuguès només hi ha un terme familiar brasiler *surumbamba*, variant *turumbamba* «altercaçã», sense connexió geogràfica i potser afronegrisme. —⁴ D'algun mot d'aquesta col·lecció de termes «expressius» es pot sospitar que tinguin una altra etimologia, de caràcter no «elemental», i qui sap àdhuc si amb més fonament, que les indicades a les notes 1 i 3. Per a *tallà-tallera* podríem reconstruir una frase del català arcaic *tal l'ha, tal l'era* '(per) tal el té, tal li era' [encara que no ho sigui ben bé]. Som massa subtils? Mentre no en trobem testimonis literaris, deixem-lo, però, dins aquesta família, a la qual pertany, almenys segons el nostre sentiment actual.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
*tarallà, tarallàrà, tarallarejar, tarallot, tararà, tarararat,*⁵⁵
*tallara, tallarellà, tallarell, -arella, tallà-tallera, tallitallena, tallot-tallera, talliro, tarellò, tarillo, tarit-tarot, taratat, taralla, tarallirot, tarot-lirot, tarallot, tararena, tararira, tararot, tarana, Tarana, taranara, taranenes, tarannara, tarlatana, tarannà, tarannar, tarambana, ta-*⁶⁰

rambanada, tarambanejar, tarambanota, tarambanada (vegeu supra), *taraml-a, taranda, trambanejar, tarambanejar, tarumba, fer tornar tarumba, tornar-se tarumba, ser una mica tarumba, fer tarumba, tarumbejar,*⁵ *tarumbar-se, tarumbat, tarumbesca, atarumbar, atarumbament, tarlà, tarramanejar* [n. 2], *tarramaner* [n. 2].

Tarallirot, taramba, tarambana, tarambanada, tarambanejar, V. taralla Taraboll, encreuament local de *romboll* amb *terrabastall* i variants *Tarampana, V. taràntula Tarana, V. taralla Taranaca* err. per *taravaca Taranara, taranda, taranena, V. taralla Taranga, V. teringa (TIRA) Tarannà, tarannares, V. taralla*¹⁵

TARANTULA, pres de l'it. *taràntola* id., derivat de *Tàranto*, la ciutat del Sud d'Itàlia, perquè aquesta espècie d'aranya abunda a Apúlia i entorn d'aquella ciutat. □ 1.ª doc.: *DTo*. 1647.

No existeix un ll. *tarantula* (*AlcM*). Dono dades sobre aquest mot i la seva història i derivats en el *DCEC/DECH*, al qual bastarà remetre, essent cosa amb escasses arrels entre nosaltres, encara menys que en castellà. Quasi només a Mallorca, el tarantisme i aqueixes coses han tingut alguna penetració, i un cert ressò superficial a València etc.

DERIV. i variants: *Taranta (DAg.)*¹ *Tarampana. Tarantana. Tarantella. Tarantella. Tarantisme. Taràntul.* Són castellanismes *atarantar* i els seus derivats. *Turun-tela* 'dèria' ribag. (Bonansa, *BDLC* XIII, 297) <'estupefacció per tarantisme' amb *u* per contaminació de *atorrollar/turullar* o *tarumba*, o per un afí de *atontar*.

¹ Per als mallorquins sí que és cosa viva, i forma part del tresor fraseològic: «preparats els seus torns --- i caminant d'esquena, com la *taranta*, deixaven anar entre les mans el cordell --- del cànem ---», *M. dels S. Oliver (Ci. de Mall., 42)*.

Taranyana, taranyí, taranyina, V. aranya Tarar, V. tara Tarara, V. taralla Tararanya, V. aranya Tarararat: en un passatge de *BMetge*, potser sentit com diu *AlcM*, si no és que resulti d'alguna combinació de *t(el)aranyat* amb *taratat Tararena, tararira, tararot,*⁴⁵ *V. taralla*

TARASCA, mot castellà i provençal, estrany al català, per al qual veg. l'article del *DCEC/DECH*.¹

¹ Com que del que dic a l'últim paràgraf del *DECH* ja sembla deduir-se que el mot fou més occità que castellà, crido l'atenció sobre un mot de *Flamenca* que ajudaria a comprendre com de *TARUSCONEM* es pogué extraure *tarasca*: «d'un serpent, com apella *drasca* / o *cerastes*, l'ac enviat, / le pros marqués de Montserrat, / un margue, ad ops de coutell» (v. 7184): li havia fet present d'un mànec de coltell en forma de serpent. Potser, doncs, es partí del llatí *DRACO* 'serpent' i per contaminació de *Tarascó* en sortí, adés *drasca* adés *tarasca* (¿hi ajudaria també el gr. *cerastes?*, no cal, però). Altrament, Nebr. re-